

DISPUTATIO PHILOSOPHICA
De
S U B J E C T O E T
A D I U N C T O.

Quam

DIVINA ASSISTENTE GRATIA:
Cum consensu Amplissimae Facultatis Philosophicae,
in Academia CHRISTINÆ,

Magnifico Rectore,

Plurimum Reverendo & Praclarissimo Viro

DN. M. MARTINO STODIO,
LING. PROFESS. PUBL. atq; in Lundo Past. Dignissimo.

& Spectabili Decano,

Consultissimo atq; Excellentissimo Viro,

DN. M. MICHAELE O. VVEXIONIO,
Philos. Practicæ & Hist. Prof. PUBL. celeberrimo.

S U B P R E S I D I O,

Reverendi & Clarissimi Viri,

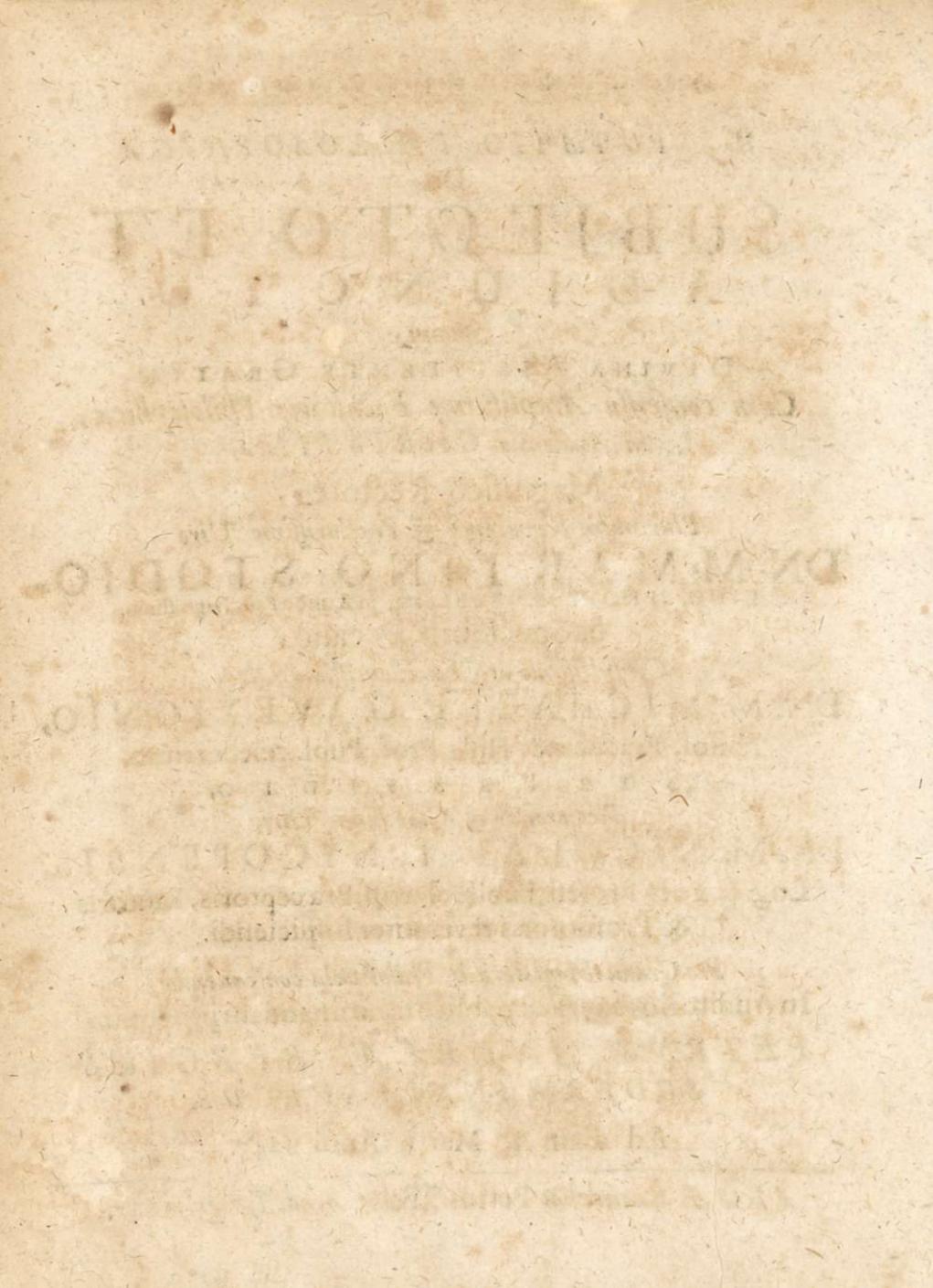
DN. M. NICOLAI L. NYCOPENSIS,
Log. & Poës. Profess. PUBL. Solertiss. Præceptoris, Fautoris
& Promotoris reverenter suspiciendi.

Pro Gradu Magisterij in Philosophia consequendo
In Auditorio superiori publicè examinandam proponit.

P E T R U S A N D R E Æ B E R G I U S
S U D E R M A N N I A - S V E C U S.

Ad diem 3. Martij Anni 1647.

ABOÆ Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. 1647.

I. N. I.
DISPUTATIONIS
SUBJECTO & ADJUNCTO
T H E S I S I.

Mhi disputationem quandam Scripturo, de-
q; materiâ utili, & Philosophia studioso neces-
sariâ circumspicienti, sese obtulit doctrina sub-
iecti & adjuneti, difficilis quidem & juvenilis ingenij
vires excedens, sed divinâ mentem collustrante gratiâ
difficultas ejus superabilis visa. Et quamvis sat com-
modè SUBJECTUM & ADIUNCTUM unâ operâ con-
junctim tradi & exponi possint, placuit tamen distinctè
illorum tractationem proponere, & prius de subjecto
tanquā naturæ ordine priori, postea de Adjuncto agere.

II. Circa vocem Subjecti potissimum notanda ejus
ambiguitas, nam sumitur quandoq; Adjectivè & popu-
lariter apud Poëtas & Oratores pro subdito. Sic Vir-
gilius Æneid. 6. officium Imperatoris Rom. perstrin-
gens dicit illum debere parcere subiectis id est, Subdi-
tis & debellare superbos".

Deinde Substantivè & Philosophicè, idq; Primò
Specialiter scil. 1. Pro subjecto demonstrationis, de-
quo affectio per causam idoneam demonstratur, quale
homo est respectu risibilitatis de eo per rationalitatem
demonstrandæ. 2. Pro subjecto attributionis, quod
Ramo est pars antecedens axiomatis, ut homo in hac e-
nuntiatione; Homo est animal. 3. Pro substantia,
ut meminit Scheib. Top. c. 8. n. 2. 4. Pro omni eo quod

in disciplina aliqua consideratur, sive subiectum propriè sic dictum, sive affectio, sive finis, sive medium sit, ut annotavit Sluterus Disp. 6. in Log. Ram. p. 175. & seq.

Secundò Generaliter pro eo quod adæquate oponitur Adjuncto sive accidens, sive substantia fuerit, in qua significatione hic vox subiecti accipitur, & à Ramo hunc in modum definitur.:

III. *Subiectum est cui aliquid adjungitur.* Sic enim commodius definitnr, cum constet Subiectum, quatenus est subiectum, relativum quidpiam esse, ac prindè ex correlato suo adjuncto scilicet describendum. Altera verò definitio, Subiectum est quod alicui subiectur, magis est nominalis quam realis.

IV. Subiecti definitionem excipit ejus distributio; Distingvitur hic subiectum generaliter in Recipiens & occupans.

V. *Recipiens est, cui aliquid per modum receptionis adjungitur.* Dith. System. Log. pag. 149. id verò quod adjunctum in se recipit; vel inest seu inhæret ei cui adjungitur; vel adest sive adhæret aut circumstat, undè Subiectum Recipiens. Primò est vel Inhesionis seu Inherentia, vel Adhäsionis sive Adharentia.

VI. *Subiectum Inherentia, alias materialia in qua est quod adjunctum in se recipit.* Sic anima est subiectum doctrinæ virtutis, vitiorum, & corpus pulchritudinis, deformitatis. Quia illa in anima; Hæc in corpore recipiuntur & hærentur.

VII. Hic oppidò notandum, quando Adjunctum, in Subiecto recipi dicitur, quod non sit ita intelligendum, quasi Adjunctum extra subiectum prius existens postea in illud recipiatur; Sed illis verbis denotatur, quodvis attributum quod per modum inhærendi concipi-

cepitur, sive illud in subiecto formatur ut virtus, sive cui
subiecto comprodicitur, ut adjuncta congenita & con-
crescata; sive realiter cum subiecto idem, ut attributa
divina.

VIII. *Subiectum Adhaerentiae* est, quod *Adjunctum ad se re-
cipit*, sive illud *adflat*, *circumstat*, *concomitat*ur, sive alio modo
Subiecto extrinsecè tribuitur & *nō in ejus essentiā* & *partes essen-
tiales recipitur*, tanquam *inherens quoddam*. Tale *Subiectum*
est homo respectu vestium divitarum & aliorum bo-
norum & malorum externalorum, ut honoris, gloriae,
bonae famae & laudis.

IX. Ad *Subiectum Adiacentiae* refertur etiam lo-
cus, qui accipitur. 1. Generaliter pro ubi, quod non
solum substantijs spiritualibus, scil. Deo ut ubi *Repleti-
vum*, & Angelis ac animabus hominum, ut ubi *Defini-
tivum*, sed etiam accidentibus & rationis entibus tri-
buitur; hoc tamen cum discrimine, ut enti increato lo-
cus increatus, creatis entibus creatus, *Imaginarijs Ima-
ginarius*: Nam & haec alicubi existere figuntur, assi-
gnandus sit. 2. Specialiter pro spatio corporibus na-
turalibus deputato, quod alias ubi *circumscriptivum*,
nuncupatur, & hoc ubi sive locus, propriè ac ratione es-
sentiæ est affectio corporis naturalis extrinseca adeoq;
ejus *adjunctum* & *Physicæ considerationis*, quatenus
verò *Locatum subjectivè recipit* & quasi *in suo gremio*
continet, etenus, *Locati subiectum dicitur*.

X. Deinde *Subiectum Recipientis* est *Quo vel Quod*,
qua subjecti distinctio facile intelligi potest ex distin-
ctione Principij in Principiū *Quod* & *Principum Quo*.
Cum hanc *Subiecti distinctione coincidit illa*, quam in
Subiectum Denominationis & *Informationis* distin-
gitur. Item veterum distinctio in *Subiectum Recipi-
entis & originis*.

XI. Subjectum Quod est totum seu subjectum fundamentale cui adjunctum partis, vel quasi partis adjungitur. Subjectum Quo est pars, vel quasi pars subjecti totalis, cui primò Adjunctum convenit, & propter eam toti. Et hoc tanquam medium est inter Subjectum Quod, & Adjunctum, quod partem primò afficit, ac postea totum denominat in concreto. Sic anima est Subjectū Quo doctrinæ, & homo est Subjectū Quod, quia doctrina inest primā animæ, & propter animam toti homini tribuitur, eumq; denominat doctum. Est a. probè observandum, Subjectum interdū simpliciter & sine addito, denominari à formā denominante, ut homo est albus; interdum cum addito, ut Æthiops est albus secundum dentes. Neq; solum à suo Adjuncto, sed & alieno denominatur subjectum. Sic spongia humida dicitur propter aquam in spongia existentem, cuius humiditas est propria. Et ferrum calidum à calore ignis dicitur...

XII. Subjectum Quo, non semper substantia; sed non raro accidens est, imò sàpe inter Subjectū Quod & Adjunctum denominans, geminum interjacet subjectum Quo, unum substantia alterum accidens, & tunc substantia est subjectum istius adjuncti denominantis primarium & Radicale; Accidens verò Secundarium & Proximum. Sic homo est subjectum Quod & denominationis respectu doctrinæ, anima est subjectum quo & Informationis Primarium & Radicale; Intellectus verò est subjectum Quo & informationis Secundarium & Proximum: Nam habitus E.g. doctrinæ, ideo naturali potentia superstruitur ut eam faciat promptiorem ad operandum; non per aliud, sed per se ipsum, ergo illam informat & subjective in ea recipitur. Tantæ e-

ta enim virtutis & efficaciam accidentis non est, ut eam informare queat potentiam in qua non est praesens. Et haec fuit causa, cur thesi antecedenti subjectum Quo esse partem, vel quasi partem subjecti totalis dixi: Nam accidentis quod non unquam est subjectum Quo, non est pars substantiae quae constituit subjectum Quod & totale, concipitur tamen ad modum partis, vel ut instrumentum seu requisitum necessarium. Sic paries est subjectum Quod albedinis, superficies vero subjectum. Quo, mediante enim superficie tanquam parte vel instrumento paries albedinem recipie.

XIII. Subjectum recipiens sic fuit; Occupans est, circa quod Adjunctum occupatur. Alias materiae circa quam, & objectum usitatissime nuncupatur. Sic disciplinæ sua habent objecta circa quæ versantur. Physica circa corpus naturale; Mathematica circa quantitatem. Sic sensus circa sua versantur objecta: Visus circa colorem Auditus circa sonum, Olfactus odorem, Gustus saporem, & tactus circa qualitates tactiles.

XIV. Objectum etiam varie a varijs distingvi solet. Itaq; Primo objectum Per se est, circa quod Adjunctum Per se & suam naturam versatur. Sic verum per se est objectum intellectus, & bonum voluntatis. Per accidentem objectum est circa quod Adjunctum per accidentem versatur. Sic falsum per accidentem est objectum intellectus, & Malum specie boni fucatum voluntatis. Nota: Intellectus per se versatur circa falsum declinandum, & voluntas quoq; per se circa malum fugiendum: Illud enim rationem, veritatis; Hoc bonitatis habet; Sed quando intellectus assentitur falso tanquam vero, & voluntas accepta, malum quasi revera bonum appetit, tum falsum & malum sunt objecta harum potentiarum per accidentem.

XIV. Secundò Objectum Adæquatum est quod suo adjuncto occupato nec latius nec angustius est, sed eidem adæquate subjicitur. Tale objectum Physicæ est corpus naturale, vix color & lux, & quælibet potentia suum Adæquatum habet objectum. Inadæquatum, quod adjuncto occupato est angustius, undè Partiale dici consuevit, sicut Adæquatum Totale. Sic cœlum & elementa sunt objecta partialia & inadæquata Physices: Quia etiam corpora mixta ad ejus objectum pertinent. Est autē Observandum sermonem hic esse de objecto formalī, alias notum est materiale objectum, sæpè adjuncto occupato latius patere. Sic corpus naturale considerant Physicus Medicus & Theologus, sed non sub eodem formalī.

XVI. Neq; hoc prætereundum, quod objectorum partialium unum altero vel reliquis quandoq; sit nobilior, undè nata est distinctio inter objectum Primarium seu perfectionis & Secundarium. Dixi quandoq; unum esse nobilior, nam interdum non appetet quænam pars sit præstantior, ut patet de speciebus coloris & tactilium qualitatum.

XVII. Primarium est nobilissima pars objecti Totalis (Physica vel Analogica) sic corpus animatum est objectum primarium Physicæ, & Deus Metaph. Secundarium est pars objecti Totalis minus principalis. Sic corpus inanimatum est objectum secundarium Physices, & ens dependens Metaph.

XVIII. Nota: utrumq; objectum dicitur pars objecti Adæquati, in quantum sub illo continetur & cum reliquis partibus oppositis unum Totale constituit. Dicitur etiam Inadæquatum, quatenus adjuncto occupato non coëxtenditur, sed eo angustius est. Tantum de Subjecto; sequitur Adjunctum.

XIX. In Nominali definitione Adjuncti cum pri-
mis Hemonymia explicari ab authoribus solet, quæ
quamvis ex exceptionibus Subjecti non obscurè colligi
queat secundum illud tritum: *Quot modis unum Relato-
rum dicitur tot modis & alterum;* Hic tamen nè quid des-
ideretur, non inutiliter evolvi potest. Sumitur igitur
Adjuncti vox Primo Adjectivè & vulgariter, annotante
Scheib. Top. c. 8. n. 4. pro eo, quod quocunq; modo alij
associatum, additum vel conjunctum est. Sic diffe-
rentia Generi adjungi dicitur, & Socius Socio.

Secundò Substantivè & Philosophicè, idq; dupliciter:
1. Strictius apud Peripateticos pro accidente, quod substantia
opponitur, ut videre est apud Regium Disp. Log. lib. 4.
Probl. 10. pag. 846.

2. Larius à Ramis alijsq; pro omni eo, quod alij tanquam
subjecto inest, adest, vel in eo occupatur, si è accidens sive sub-
stantia sit. Et in hæc acceptance ita commodè describi
potest:

XX. *Adjunctum est, cui aliquid subjicitur.* Potest aug-
tem definitio ex ijs, quæ de Subjecti descriptione dicta
sunt, facile intelligi, & plurimis exemplis illustrari,
cum magna sit Adjunctorum copia, quæcunq; enim in
modum formæ rebus accident, Adjuncta illarum dici
consueverunt, præcipue quæ ab eis realiter distincta
sunt. Sic hominis adjuncta sunt doctrina, divitiæ for-
mositas: quia hæc præter essentiam illi accident.

XXI. *Adjuncti ut subjecti plurimæ circumferuntur distin-
ctiones, cum neutrum in species dividì potest,* consentiente Slu-
tero Disp. 6. in Log. Ram. lib. pag. 178. Sed solum in diversos
modos, qui sèpè in uno exemplo coincidunt. In genere Adjunc-
tum ad Distinctionem Subjecti, hic in Receptum &
Occupatum dispescitur.

XXII. *Receptum est, quod In vel Ad subiectum recipitur.*
Sic habitus animi & vestes sunt Adjuncta Recepta: qā
illi in anima; hæ ad hominem recipientur.

Distinguitur autem Adjunctum Receptum in Internum &
Externum, juxta diversum recipiendi modum, cum alia
Intrinsicè; alia Adjuncta Extrinsecè recipientur.

XXIII. *Externum est, cui Subiectum Adhesionis subjici-*
tur, seu quod ad subiectum recipitur. Adjuncta Externa-
Didonis venatum proficiscentis plurima videantur, lib.
I. c. II. Log. Ram.

XXIV. *Internum est, cui Subiectum Inhesionis subjici-*
tur, seu quod in subiecto recipitur. Sic Virtutes & Vitia sunt
Interna Adjuncta animæ; Pulchritudo, deformitas, sa-
nitas, morbus, robur, debilitas, Interna Adjuncta cor-
poris, quia & His & Illis Subiecta Inhesionis subjiciun-
tur, illa in anima; Hæc in corpore recipientur: Nota:
Recipientive esse in aliquo apud Aristotelicos sumitur du-
pliciter: 1. Late pro quovis modo, in alio esse. Sic I. Pars
est in Toto, ut digitus in manu. 2. Totum in partibus.
3. Species in Generi. 4. Genus in Specieb. 5. Forma
substantialis in Materia. 6. Materia & Forma in com-
posito. 7. Subordinata in suo fine. 8. Effectus in Ef-
ficiente. 9. Locatum in Loco. 10. Res in tempore.
II. Principia in principiatis. 12. Modo inenarrabili
in Divinis una persona in alia, & Deus in homine est.
Videantur Scheib. Top. c. 8. n. 19. Enchir. Log. Barthol.
pag. 106. Jacob. Mart. Inst. Log. pag. 221. Sed ex his
plurima essentialiter sese respiciunt, Quædam sunt Ad-
juncta Externa.

2. Stricte pro eo, quod intrinsicè haret & existit in subiecto.
Scharf. Metaph. disp. 19. thes. 10. Et has habet conditio-
nes.

nes quæ enumerantur à Scheib. d. l. n. 20. & Tractatu de Anima, pag. 17. Quarum 1. Ut sit in aliquo subjecto. 2. Ut non sit pars illius subjecti. 3. Ut cum subjecto non constitutat tertium quid. 4. Ut non possit esse nisi in aliquo subjecto. Et ita accidentia, quæ Inhærentia dicuntur, in subjecto sunt.

XXV. *Internum Adjunctum est duplex: Commune vel Proprium. Commune est cui plura ac diversa indifferenter subjiciuntur subjecta. Sic albedo est Adjunctum commune: quia plurima subjecta, utpote paries, lac, creta, nix, &c. illi subjiciuntur.*

XXVI. *Commune est vel Separabile, quod re ipsâ à suo subjecto facile separari potest. Ut nigredo à pariete; Vel Inseparabile, quod re ipsâ à suo subjecto difficulter separatur. Ut nigredo à Corvo, albedo à Cygno. Helluandi astretudo ab helluone.*

XXVII. *Proprium, cui unicum subjicitur subjectum. Sic risibilitati tantum homo subjicitur, potentia Latrandi Canis, Omnipotentiæ Deus. Nota: Proprium aliquando opponitur Impropiu seu Metaphorico. Sic homini propriè; prato v. Impropriè & Metaphoricè tribuitur risus. Deinde alieno. Sic justus propriâ non alienâ vivit fide. Item ex proprio non alieno dandum, pauperib. Tertiò Comuni, ut nunc capitur vox proprij.*

XXVIII. *Trita illa Propriorū distinctio in 4. Modos potius nominalis est, quam realis, nec possunt in definitione aliqua perfecta convenire, quomodo cunq; n. formatur, semper aut latior, aut angustior definitio fu-*

tura erit. Subtilissimus Guilius divinæ Log. Man. pag. 131. Proprium in Perfectum & Imperfectum distinxit, quod etiam alij fecere & faciunt.

XXIX. *Imperfectum est, cui aliquid ad perfectam reciprocationem deest.* Huc spectant primus, secundus & tertius Propriorum modi. Quia in his modis semper aliqua conditio seu requisitum deest, quod ad reciprocationem instituendam necessarium est, ut patebit.

XXX. Ad 1. Modum referuntur Propria, quæ soli subiecto convenient; sed non singulis sub eo contentis. Sic habitus Physic. acquisitus competit quidem soli homini, at non omnib. ejus. Individuis. Benè observarunt Barthol. in Enchir. Log. pag. 77. & Zanard. pag. 97. & 98. alijq; Propria in hoc Modo de actu esse intelligenda, non de potentia, sic n. ad Quartum modum spectant: Quoniam natura cuiq; hominum potentiam & inclinationem ad habitum Logicum & Physicum dedit, Fidelis autem institutio & diligens exercitatio illum compararunt.

XXXI. Ad 2. Modum pertinent propria, quæ omnibus subiecti cuiusdam Individuis; verum non soli, sed alij etiam subiecto competent. Sic esse bipedem omnibus humanae speciei Individuis convenit; at non solum huic speciei. verum etiam avibus.

Est autem observandum cum Gisb. Cent. Eff. 2. c. 5.. Propria in hoc modo potissimum intelligenda esse de potentia: nam esse bipedem non significat habere duos pedes, qui partes sunt Integrales & ad Adjunctum, non pertinent; Sed aptitudinem habendi duos pedes secundum debitam convenientiam naturalem, alias homines monstrostunico pede vel trib. dicent Zan. l. c. generantur...

XXXII. Ad 3. Modum spectant propria, quæ soli subiecto & omnibus sub illo contentis accidentunt; sed non semper. Sic canescere omni & soli competit homini, at non omni tempore. Hic seq. notanda: 1. Propria in hoc tertio modo. Soli subiecto conveniunt: quia in hoc, non alio subiecto sui existendi principia obtinent. 2. Conveniunt singulis sub illo contentis: Quoniam principia illa sub tali determinata dispositione constituta, necessariò sequuntur. 3. Non conveniunt semper: nam ista principia, loquendo de actis, non sunt omni tempore sub ista determinata dispositione. Ut scitè loquitur Gisb. l. c. Sic augeri omni & soli corpori viventi convenit, at non omni tempore: justâ enim aquisitâ quantitate, dispositio ad majorem tollitur. 4. Hujus Modis sunt actus Propriorum Quartii Modis seu Propriorum Perfectorum. Ut actualis visio, auditio, risus, latratus, migitas: Hi enim actus non semper, sicut aptitudo ad hos actus elicendos, subiecto tribuntur, unde & Propria Transitoria ac Actualia quibusdam dicuntur.

XXXIII. Perfectum est, cui nihil deest ad perfectam reciprocationem, habet enim omnia vera reciprocationis requisieta, de quibus postea. Hoc Proprium aliàs Proprium in Quarto Modo, Græcè Idion pathos, Idioma, Idiotes, Epusiodes, i. e. Propria affectio seu passio, item accidens vel adjunctum proprium, esseentiale consequens: quod ipsam subjecti essentiam consequatur: Item attributum (quod in divinis usitatis est) & Proprium. Kt exothen. dicitur... Quæ nomina divinis entibus applicanda, ab omni imperfectione creaturis alligata, liberanda & eminentissimo modo tribuenda sunt.

XXXIV. Plena proprii perfecti definitio ex omnibus ejus conditionibus collecta hunc in modum formari potest:

Proprium est, quod suo subjecto soli, omni, semper, Primo, necessario accidentaliter & convertibiliter convenit. Hujus definitionis particulæ jam ordine explicande sunt.

XXXV. Primo, *Proprium suo subjecto convenire dicatur.* Quoniam fluit per naturalem resultantiam & emanationem à subjecti partibus, vel totâ essentiâ, undè nexus inter subjectum & ejus proprium essentia- lis ac propterea arctissimè cohærent, adeò ut per natu- ram re ipsa separari nequeant. Sic risibilitas ab homi- ne, rugitus à leone, balandi aptitudo ab ove tolli non possunt: quia simplici emanatione ab illorum essentia fluunt.

Est autem diligenter notandum, quod proprium quatenus effectivè dependeat à subje- cti essentiâ ut causa effectiva, sit proprius effectus per emanationem; quatenus v. subjectivè recipiatur in suo subjecto inq; eo ut accidens maneat, sit Adjunctū Proprium.

Nota: Nonnulli pro subjecto ponunt vocabulum spe- ciei, verum illi nimis angustum proprio assignant sub- jectum: cum etiam Generis Generalis. ut Quantitatis sit extensio & divisibitas, item Materiæ & formæ, sua dentur propria.

XXXVI. Secundo, *Proprium suo subjecto soli convenit:* quia adæquate fluit ab essentiâ sui subjecti, unde alteri eodem modo competere nequit. Sic soli equo con- venit hinnire.

Nota: 1. Per hanc conditionem Proprium Kyrīos sic dictum distinguitur à secundo modo Proprii Imper- fecti, & ab Adjuncto communi, quæ etiam alijs com- petunt.

2. per

2. Per subjectum, cui proprium tribuitur, intelligitur Subjectum Immediatum & adæquatum; non Medium & Inadæquatum. Sic risibilitas quamvis conveniat Platoni; non tamen illi soli: quia Plato Inadæquatum risibilitatis subjectum est; Homo vero Adæquatum.

3. Convenit suo subjecto soli, scil: Primariò, quod nō obstat; quò minus alij subjecto arctissimè suo subjecto unito communicari & secundariò tribui queat, ut potestà patebit.

XXXVII. Tertiò, *Proprium Convenit Omni*, id est, universaliter, adeò ut nihil sub illo subjecto continetur, cui nō competit illud Proprium. Hinc si homo est Immediatum risibilitatis subjectum, sequitur omnem hominem esse risibilem. Ergò Plato, Aristoteles, Cicero sunt risibiles: quia hi sub homine continentur.

Nota: 1. Per hanc particulam, *Proprium Quarti Modi*, differt à *Proprio Primi Modi*, quod non convenit omni.

2. *Proprium Generis convenit omnibus ejus speciebus & specierum Individuis*; *Speciei verò Proprium Individuis*; Generi non nisi per accidens. Sic divisibilitas Quantitatis competit Quantitati continuæ & discreta, Lineæ, superficie & huic Lineæ ac isti superficiei.

3. Si subjectum ejus adæquatum est Species Monadica seu res in rerum natura tantum unica, tum Proprium etiam illi soli actu tribuitur & potentiam plurib. Si subjectum sine repugnantiâ multiplicari potest.

4. *Proprium non variatur gradib, ideoq; æqualiter omnibus sub adæquato suo subjecto contentis tribuitur*, licet actus propriorum varientur. Sic Lachrymandi

mandi & ridendi potentia & qualiter omnibus inest hominibus quamvis hic modum excedat, alter in eo deficit quoad actum.

XXXVIII. Quartò, *Proprium tribuitur suo subjecto semper id est*, omni tempore, suo subjecto tam Immediato quam Mediato convenit. Sicut enim conditio proximè præcedens exigebat primū requisitum gradus necessitatis Kata pantos: Ita hæc præsens alterum scil. Temporis perpetuitatem requirit. Sic homo semper fuit, est & erit risibilis: quia principia è quibus propria manant, non consistunt sub tali dispositione, quæ variari, vel tolli potest.

Nota: 1. Per hanc particulam, hoc Proprium discriminatur à Proprio Imperfecto Tertij Modi, quod non semper suo convenit subjecto.

2. Ex hâc conditione solâ, non licet colligere aliquod esse proprium Perfectum: dantur enim adjuncta communia, quæ etiam semper suis convenient subjectis; Sed oportet reliquas quoq; proprij conditions adesse.

3. Hic accurate distingvendum, ut prius monitum est, inter Propria ipsa & illorum actus; illa semper suis convenient subjectis; Hi non item. Sic potentia videndi, audiendi, &c. animali semper inest, licet actus à contrario actu, vel aliquo Impedimento seu defectu quandoq; inhibetur. Sic ignis in fornace Babylonica suo non destituebatur calore; Sed actus à negatione cōcursus divini inhibebatur, ut trib. injectis viris nocere non posset.. Hinc illud: A negatione actus ad negationem Potentiaz non valet illatio; Sed à negatione potentiaz ad negationem actus firmissimè concluditur.

XXXIX. Quintò, *Proprium convenit suo subjecto Primo, per se & immediatè*, Sic aquæ proprium est humilitas:

ditas: quis ei primo convenit, Calor non est proprium ferri: quia ei primo non competit; Sed igni & propter ignem, ferro.

Nota: 1. Particula primo; Per se & Immediatè hic dicente Scheib. Top. c. 8. n. 96. ex Arist. alijsq; idem significantur.

2. Proprium convenit suo subjecto Per se, Secundo Modo, undè apparet discrimen inter proprium & differentiam specificam, quæ etiam suo iubecto convenit Soli, omni, semper necessario, reciprocè, primo & Per se, scil. primo modo: dat n. suo subjecto essentiam, quam proprium necessaria consequyutione sequitur, undè illa essentiale constituens; Hoc consequens dicitur.

3. Hic cum Scheib. l.d. item parte 3. c. 4. n. 110. Et Dithmar. System. Log. pag. 294. distingvendum inter primitatem causæ & subjecti. Illa est, cum Adjunctum proprio subjecto ita insit, ut nulla interveniat alia causa efficiens, quâ mediante ipsi inest; Hæc cum attributum suo subjecto adæquatè & reciprocè convenit, licet causam efficientem habeat intermedium, quâ mediante ipsi competit. Et hæc primitas seu Immediatio hic sufficit. Sic risibilitas ratiōne causæ mediata; ratione v. subjecti, inest homini Immediate & primo: nam fluit immediatè ab anima rationali quæ homo non est, & mediante animâ, toti homini ut subjecto primo & adæquato tribuitur.

XXXIX. *Sextò, Proprium convenit suo subjecto Necessariò.* Quia naturali sequelâ ex adæquati sui subjecti principijs profluit. Per hanc particulam Proprium, discernitur ab accidente seu Adjuncto communi, quod non necessariò suo tribuitur subjecto, & propterea si ab ipso tollitur, non protinus perit subjectum: si n. albedo

aCygnus & nigredo à Corvo separantur, non illicò moriuntur aves istæ; sed sine subjecti destructione subsistere possunt. Juxta definitionem accidentis communis, proprijs v. sublatis subjectum etiam tolli necesse est.

XL. Septimò, Proprium convenit suo subjecto. Ac idem taliter, & paronymicè, si modus predicationi attendatur: nam Genus, Differentia & Species de suis essentialiter & Synonymicè prædicantur; Proprium v. & Accidens commune accidentaliter & paronymicè prædicantur.

XLI. Octavò, Proprium convenit suo subjecto convertibiliter. Est n. suo subjecto essentiale, cum eo ejusdem ambitus; eiq; qui tali tribuitur, quæ reciprocationis requisita sunt. Sic dico: omnis homo est risibilis, & omne risibile est homo.

Nota: 1. Per hanc conditionem distinguitur Proprium à Genere, Specie, Accidente, Communi & Proprio Imperfetta, quæ non reciprocantur cum ijs, de quibus dicuntur...

2. Proprium non convertitur nisi cum adæquato, suo subjecto. Hinc proprium Speciei non reciprocatur cum ejus individuali, nisi omnia enumerantur, quæ adæquato correspondent. Sic tempore defectionis primorum parentum nostrorum, risibilitas cum Adamo & Eva retro currerbat, cum præter illos, alius homo runc non extabat.

3. Reciprocatio fit bifariam: 1. Si pliciter, ut omnis homo est risibilis; & omne risibile est homo. 2. Per contrapositionem, cum terci inorum affirmatio convertitur in negationem, ut omnis homo est risibilis; & quod non est risibile non est homo.

4. Quædam propria absolutè & solitariè cum subjecto suo recurrent. Ut omne materiatum est quantum, & omne quantum est materiatum. Quæ-

Quādam conjunctim convertuntur. ut O. corpus est mobile, vel Quiescens, & quod mobile est, vel Quiescens, id corpus est.

5. Reciprocatio sit in concreto; non Abstrato. Sic recte dico: homo est risibilis. uon autem cum dico homo vel humanitas est risibilitas. NB. Nisi subjectum & Attributum realiter unum sint, & solā ratione distincta, tum enim perinde est sive fiat in concreto sive Abstracto. Sic dicere licet: Deus est justus & Deus est justitia: quia Deus & justitia realiter idem sunt, & solā mentis cogitatione distinguntur.

XLII. Adjunctum Receptum sic fuit; occupatum est, cui subjicitur subjectum occupans, seu quod circa suum objectum occupatur. Sic disciplinæ sunt Adjuncta occupata suorum objectorum, & sensus sensibilium qualitatum.

Nota: Ut eō scilicet cognoscatur Adjunctum Occupatum tradit Excell. D.d. Dithmarsus, System. Log. pag. 169. hanc Reg. Semper nomen illud, quod præpositionem circa præcedit, est Adjunctum Occupatum; quod v. sequitur eandem est subjectum occupans. E. G. Physicus veriatur circa corpus naturale explicandum. Hic Physicus est Adjunctum Occupatum: quia præcedit præp. circa; Et corpus naturale est subjectum occupans, seu objectum: quia sequitur præp. circa.

Quod si alia hoc in negotio adhibita fuerint præpositiones, tum debent resolvi in prep. circa. Ut: Navita de ventis, de tauris narrat arator, hic præpositio DE in circa ita resolvenda est: Navita circa sermonem de Ventis, & Arator circa sermonem de tauris occupatur.

XLIII. Ut a, adhuc clarior evadat doctrina subjectorum & Adjuncrorum Coronidis loco, nonnulla

Theorematā, insignem hujus doctrinæ usum in argumentatione exhibentia, annotare placuit.

I.

Posito Subjecto, ponuntur Adjuncta, Propria quidem Necessariò communia contingentia.

E.g. *lato* est prædictus anima rationali: Ergo est capax discipline. Ergo potest fieri doctus. Ratio est in promptu: Quia ideo dicitur subjectum, quod ei aliquid adjungitur, si enim nihil adjungitur nec subjectum dici meretur. Sunt etiam Subjectum & Adjunctum Relata, quorum uno posito alterum etiam ponni necesse est.

2.

Negato subjecto negantur omnia ejus Adjuncta, Inherentia simpliciter: Adherentia secundum Quid. Ut: Purgatorum non est. Ergo nec calidum, nec frigidum n̄t. Non entis enim nullæ sunt Affectiones. Confirmatur Canon: Quia Adjuncta Inherentia non possunt esse nisi in certo subjecto, quo sublati illi etiam tolluntur: quia nec sine subjecto esse, nec ē subjecto uno in aliud migrare possunt. Adjuncta Adherentia tolluntur quoad esse respectivum scil. ut non sint ejus amplius subjecti Adjuncta; non v. qnoad esse absolutum.

3.

Idem Subjectum est capax contrariorum. scil: successivè in gradib. excellentib. & simul in remissis. Sic idem homo modo in excessu, modo in defectu neccat. Sic idem paries secundum easdem partes nunc albeditem, nunc ni redinem recipit & de utraq. intermedij co'oribus inctus participat. Nota: nisi alterum contrariorum naturā in-

git, ut

sit, ut de Proprijs patet; vel singulari ratione datum vel permisum à Deo. Sic Ignis tantum calorem non frigus recipit: quia ille naturā igni inest. Aneli Boni bonitate; Malii malitiā preediti sunt, illud singulari ratione à Deo datum, hoc ab eodem permisum.

4.

Receptivum, non recipit ad modum imprimentis; sed ad modum suæ capacitatís. Hinc Stultus habetur, qui cantharum cerevisie in poculum detrudere conatur. Et natura Inimicus, qui Stomachio non capienti plus justo propinat & obtrudit, unde omnium vitiorum & morborum genera tanquam è proprio fonte scaturiunt.

5.

Unum numero accidens non potest esse in pluribus subjectis scil. Inhaesione, Primarijs, Radicalib. & æquè primò, benè tamen in diversis quorum unum alteri subalternatur vel inhaeret, & ab accidente informatur. Sic fides in anima est, ut in Subjecto Inhaesione primario & radicali; est etiam in intellectu ratione notitia, & Voluntate respectu fiducie ut in Subjectis Secundarijs & Informationis, veluti clare ostendunt & evincunt Orthodoxæ Religionis Theologi. Meissnerus in Philos. Sobr. alijs plurimi.

6.

Posito Adjuncto necesse est poni Subiectum; sed Negato Adjuncto occupato & communī, non statim negatur Subiectum. Proprio v. sublato tollitur ejus subiectum.

C 3

I. Memb.

1. Memb. Idem verum est: quia Subiectum & Adiunctum sunt Relata, & secundum esse respectivum procedit; non vero secundum absolutum, nisi Adiunctum sit accidentis proprium scilicet vel commune, seu affectio necessaria; de substantiali Adiuncto alia est ratio.
2. Memb. Patet: quia nexus inter Adiunctum tale & subiectum non est necessarius & essentialis; Sed mutabilis & contingens. hic non valet: ille non est doctus, ergo non est homo. Item: Si corporis naturalis nulla esset scientia, ergo nec corpus.
3. Memb. probatur: quia Proprium est suo subiecta essentialia, essentialia autem re ipsa non separantur ab eo, quod constitutus, vel consequuntur, ipso salvo manente. E. g. In hoc animali non est latrandi potentia, Ergo nec illud animal canis est.

74

Proprium unius non est proprium alterius
subjecti sine tamen repugnantia alij communica-
cari potest.

Prius Memb. patet ex proprii Perfecti Definitione.

Posteriorius Memb. etiam a praecognitis opinionibus libero non potest
esse obscurum: nam quod subiectorum, quae eiusdem sunt naturae, propria
communicari possint, utpote proprietates Generis Speciebus & illarum Indi-
viduis, partis Toti & Naturae Personae, ita manifestum est, ut ipsi etiam Re-
formati (ut nunc appellari malint Calviniani) qui alias Lutheranis de com-
municatione Propriorum, acerrimum ac perniciofissimum inferunt bellum,
ultra concedere videantur; Solum remanet pugna inter predicos: An sub-
iectorum diversae essentiae & naturae unitorum unius propria alteri commu-
nicari queant? Quod Orthodoxi tam Philosophi quam Theologi constan-
ter affirman; Calviniani v. pertinaciter negant.

Vera sententia primum explicanda; deinde exemplis illu-
stranda & confirmanda.

Itaque; quando duo distincta sue esse a rectissimi-
mè uniuntur, adeò ut supposito mediante unione
unum sint, sèpè contingit unius subiecti propria
per intimam illam unionem alteri communicari,
non quoad Inhesionem, quasi propriè ei, cui

com-

communicantur, inhærent; sed quoad communem possessionem, & si propria illa sunt energetica seu operativa, etiam quandoq; quoad usurpationem & denominationem..

Rem ita se habere efficaciter quam plurima evincunt exempla. Imprimis vulnare illud de ferro ignito afferri potest; Ferrum enim candens recte dicitur habere, vim urendi: quia in se est. et ignem & consequenter ejus proprium, ubi enim essentia, ibi ejus proprium. Minet tamen vis urendi in suo proprio Subjecto scil. Ignis Inhabessivè (quod apparet ex subjectorum separatione) & Ferro per unionem tribuitur communicativè, Ignis vim urendi possidet primariò etiam absq; ferro; Ferrum vim urendi possidet secundariò & tunc tantum, quando ignis est.

Sic potentia Magnetis trahendi ferrum, ferro communicatur, quando ferrum & Magnes mutuo contactu ita uniuntur ut atomi Magnetis Ferro tenaciter adhærent, tum enim recte dicitur quod ferrum possideat facultatem attrahendi ferrum aliud, non insitam; Sed communicatam. Per se quidem & Immediate Magnetis atomi Ferro adhærentes attrahunt ferrum aliud ad hoc cui unitæ sunt: Ferrum v. ut sibi adhærentes habet atomos Magnetis: Ita quoq; illarum possidet & usurpat proprietatem scil. secundariò, mediante unione. Sic Spongia aquâ imbuta humectat, non propriâ facultate; sed alienâ sibi ab aquâ communicatâ.

Alia exempla brevitatis ergo mitto, & Theologica que infallibili probandi principio nituntur, Theologis relinquo.

liqua ejusdem subjecti propria, nisi repugnantia,
vel ineptitudo in recipiente obstat. Fieri enim
potest, ut Subjectum alteri unitum, unius vel plurium propri-
etatum usum ei communicet, & reliqua Idiomata sibi soli reser-
vet. Ut clare ostendunt Theologi de communicatione Idio-
matum.

SOLI DEO GLORIA.

Solidâ Eruditione, modestiâ & vita integritate
Præstantissimo Iuveni-Viro

DN. PETRO ANDREÆ
BERGIO SUDERMANNO S.R.M.tis in Regiâ
hac Academia Stipendiario meritissimo, amico meo
sincerè dilecto pro summo in Philosophiâ Gradu & Magisterii
honoribus eruditè disputanti, hisc animitus gratuler

Ergo bonus avibus summam concende cathedram,
Unde sophi summus cedat honoris apex:
Quem virtus meruit; meruit doctrinaq; præstans.
Sit vovo felix prosper & usq; precor.

Sinceræ amicitiæ causâ licet festinantis

MICAHEL O. VEXIONIUS
P. Prof. & Fac. Ph. p. t. Decanus.

A L I U D

Tardus honos studijs crecit, sequiturq; laborem,
Atq; facit veniens, dulce laboris onus?
BERGIUS expertus, Thesibus probat usq; peritis:
Ante labor cedit, postea crescit honos.
Quippe diu studijs vigilas Doctissime PETRE
Hinc dantur Musis, florida ferta tuis.

Amoris & popularis effectus E. posuit.

O LAU S NÆSANDER,